

Bijdrage van de Swollwachtfractie
bij de Algemene Beschouwingen voor de begroting 2026

“Zwolle: een stad om van te houden”

Zwolle, d.d. 14 november 2025

De Swollwachtfractie: Roos Bijleveld, Erna van de Grift, Chanel de Haan, Ron Klappe, Asia Golunska, Evelina Bijleveld en Silvia Bruggenkamp

Voorzitter, dank u wel,

Uren, dagen, maanden jaren, vliegen als een schaduw heen. Je knippert even met je ogen en een bestuursperiode is bijna voorbijgevlogen, zo voelt het soms.

Vandaag de laatste begroting van deze coalitie;

Dank aan de ambtenaren en het College voor hun inzet om deze begroting te presenteren en voor de reacties op de vele technische vragen.

Wij hebben de afgelopen jaren steeds zowel tegen de Perspectiefnota als tegen de begroting gestemd. Omdat wij op veel onderdelen een ander perspectief voor ogen hebben voor onze stad.

De overheid: luisterend, transparant en in verbinding

Voorzitter, de overheid ontleent haar bestaansrecht aan haar inwoners, dat vraagt een frisse, nieuwe manier van kijken naar wat overheid zijn ècht betekent.

Wat ons betreft moet de overheid zichzelf steeds opnieuw uitvinden om relevant en dienstbaar te blijven aan haar inwoners. De overheid moet zichzelf zien als dienstverlener, niet als een instantie die boven mensen staat, maar een organisatie die naast mensen staat.

Die luistert naar mensen, hun ervaringen serieus neemt en betreft bij het beleid en hen tijdig en volledig informeert.

Want het is noodzakelijker dan ooit dat onze inwoners van hun overheid op aan kunnen, dat zij weten dat de overheid er voor hen is, niet andersom. Zij willen een overheid die voeling met haar inwoners heeft.

Terugkijkend halen we een opvallende rode draad uit de afgelopen jaren: veel inwoners voelen zich niet gehoord en/of zijn ontevreden met participatieprocessen. De Zwolse participatieaanpak Hanza! staat vol van de goede bedoelingen en is niet vrijblijvend.

Maar in de praktijk ervaren inwoners dat Hanza! met voeten wordt getreden en men kan er niet op vertrouwen dat de gemeente zich aan haar eigen spelregels houdt.

Dit leidt ertoe dat het vertrouwen in de gemeentelijke overheid nog meer afneemt en de onvrede groeit. Inwoners zoeken hun toevlucht tot WOO-verzoeken omdat zij op andere manier geen informatie krijgen. En ons bereiken signalen dat WOO-verzoeken niet, niet tijdig, en/of niet compleet worden afgehandeld en dat toezeggingen hierover niet worden nagekomen. Wij vinden dat de gemeente moet streven naar een minimum aan WOO verzoeken;

Voorzitter, een overheid moet in verbinding staan met de Zwolse samenleving, dat spreekt voor zich. En het College gaf in 2024 aan dat zij niet weet hoe haar verbinding met de Zwolse samenleving is maar dat zij die verbinding wel wil versterken.

Is dat gelukt? Wij hebben de indruk dat vele inwoners zich juist meer en meer vervreemd voelen van hun overheid. Hoe beschouwt het College dit?

Veiligheid

Veiligheid is niet zomaar een woord. Het is een fundamenteel aspect van het welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners. En dat gevoel van veiligheid staat onder druk.

Autobranden, explosies bij woningen, het lijkt onderhand structureel onderdeel uit te maken van de berichtgeving in de media. Drugsoorlogen worden op Zwolse straten uitgevochten.

Dat baart ons grote, grote zorgen.

Ook overlast brengt gevoelens van onveiligheid met zich mee, is het College dit met ons eens? Als ik de signalen hoor: het afsteken van vuurwerk, vernielingen, drugsgebruik in het bijzijn van kinderen in parken, overlast in wijkcentra en op parkeerplaatsen, straatgevechten...

Maar wat krijgen mensen veelvuldig via de website als reactie wanneer zij overlast melden?

Ik citeer "bedankt voor uw melding. We weten dat deze overlast speelt echter kunnen wij hier nu niet structureel op handhaven vanwege de capaciteit. Mochten wij hier tijd voor hebben, zullen wij het meenemen in de surveillance".

Voorzitter, is dit bevorderlijk voor het gevoel van veiligheid in onze stad en het vertrouwen in een overheid die handhavend optreedt? Nee.

Zwolle kan gekenmerkt worden als een veilige stad staat in de begroting. Maar is dat zo?

Het algemene beeld is: de vele kwesties worden gemeld, bij gemeente, politie en Boa's maar het gaat zo enorm traag dat men er inmiddels van overtuigd dat het gewoon geen prioriteit heeft.

En dan wel wèl vele euro's uittrekken voor de handhaving van een verbod op fossiele reclame: wat denkt het College dat dit met inwoners doet voorzitter?

Is het College bereid iedere drie maanden openbaar de stand van zaken op het gebied van veiligheid aan de raad te overleggen? Inclusief het aantal meldingen en de actie die daarop is ondernomen?

Dat zou mogelijk de bereidheid om te melden vergroten. U snapt dat momenteel die bereidheid alleen maar aan het afnemen is en dat is in onze beleving al jaren gaande.

Veiligheid gaat ook over verkeersveiligheid voorzitter.

Door allerlei verkeersingrepen voelen veel inwoners zich onveilig in het verkeer. Waar straten worden versmald om de verkeersveiligheid te vergroten betekent dit ongewenst en onveilig gedrag in de praktijk. Wij denken dat gebruik gemaakt moet worden van de kennis van inwoners die hiermee dagelijks te maken hebben.

Want inwoners zijn prima in staat samen met de gemeente tot goede oplossingen te komen voor verkeersonveiligheid die zij in hun buurt ervaren.

Er is nog een ander aspect van veiligheid dat we vandaag onder de aandacht willen brengen: straatintimidatie.

Er moet bovenal een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen vrijheid van meningsuiting en straatintimidatie.

Wat wij in Zwolle aan gedrag hebben gezien deze zomer van straatpredikers, is niets meer en minder dan straatintimidatie en heeft niets te maken met de vrijheid van meningsuiting.

Tegen een vrouw in een rolstoel zeggen dat zij dat wel aan haar zonden te danken zal hebben, een vrouw in een kort rokje is een hoer, en regenboogmensen komen in de hel. Dat wordt mensen toegevoegd door deze zogenaamde straatpredikers.

En als zij zeggen geen belangstelling te hebben worden zij achterna gelopen en soms zelfs vastgepakt.

Mensen durven gewoon de stad niet meer in, het is toch te erg voorzitter, en de gemeente lijkt met lege handen te staan, want Wet Openbaarheid Manifestaties...

Maar als dat maakt dat sommige mensen de stad niet meer in durven en ondernemers inkomsten derven... we moeten daar nog eens goed over doorpraten met elkaar.

Terugkijken

Voorzitter, bij de laatste Begroting van een College kijk je bijna automatisch terug naar de afgelopen bestuursperiode. En we zien dat er hard gewerkt is en vele, vele voorstellen aan de Raad zijn voorgelegd.

Soms mooie voorstellen maar ik kan er niet om heen draaien want ons stemgedrag is openbaar, ook voorstellen die we ronduit slecht vinden.

Zoals de, zero emissiezone in de binnenstad; de nota Parkeren, de mobiliteitshub onder het provinciehuis, de beslissing om bouwen in de Nooterhof toe te staan, het vuurwerkverbod, het verbod op reclame voor fossiele brandstoffen, de aanwijzing van het AZC in De Tippe om maar wat voorbeelden te noemen.

Beslissingen met enorm veel gevolgen voor inwoners, voor ondernemers. Wij vinden dat hun belangen, de consequenties van deze beslissingen voor hen, onvoldoende aandacht hebben gekregen. En dat is bij veel meer onderwerpen het geval geweest.

En dat bezwaart ons. Want als mensen ervaren dat hun belangen serieus worden meegenomen en meegewogen, dan versterkt dat de verbinding met het bestuur.

Alle goede bedoelingen van het College ten spijt, voorzitter we zijn niet tevreden over de afgelopen bestuursperiode;

Binnenstad

Voorzitter, als je Zwolle wilt leren kennen begin je vaak in de binnenstad. Een plek die je kunt zien als een etalage voor onze stad. Een plek die uitstraalt wie we zijn en wat we te bieden hebben. Niet alleen door de prachtige historische bebouwing. Maar ook op het gebied van gastvrijheid, ons eigen karakter en een aantrekkelijke winkel en horeca-aanbod.

Maar het nieuwe parkeerbeleid, de sloop van het Noordereiland, voorzitter, dat maakt dat mensen liever een ander stadscentrum bezoeken dan het mooie Zwolle en dat vinden we eeuwig zonde;

70% van de bezoekers komt uit de regio en Zwolle heeft in de afgelopen 40 jaar een regiofunctie opgebouwd die met dit falende parkeerbeleid in één keer teniet wordt gedaan.

Ondernemers zijn bang voor omzetsdaling en faillissementen en wij zijn dat ook.

En we vrezen dat veel marktondernemers Zwolle gaan mijden vanwege het zero emissiebeleid.

Notabene in de Effectenrapportage Zero Emissie staat dat de CO2 uitstoot vanzelf daalt met 50%. En ons College voert een mega duur beleid in dat miljoenen kost, inclusief handhaving en dat slechts zorgt voor een reductie van 15%. Terwijl de A28 de stad doorkruist.

Voorzitter, slechte promotie voor onze stad vinden wij;

En wat promotie van onze stad betreft: de Hartstad campagne die zo ongelooflijk veel geld kost vinden we geldverspilling. We snappen de moties van SP en VVD vandaag. Gezien het verwerpen van de motie over de Hartstad campagne onlangs, hebben we weinig hoop voor deze moties;

Deze campagne voorzitter, veroorzaakt veel ongenoegen bij onze inwoners. Geen geld en capaciteit voor handhaving, maar wel deze ongelooflijk dure campagne. Niet uit te leggen;

Ook op andere gebieden snappen we het College soms niet, bijvoorbeeld gemeentelijk vastgoed. Het College gaf onlangs op onze motie “sociaal hart van gemeentelijk vastgoed” aan dat duidelijk, transparant en eerlijk gewerkt moet worden en dat als organisaties in de problemen komen zij mogelijk via de beleidslijn/subsidies gecompenseerd kunnen worden.

Toch ligt er nu het voorstel de huren van sportzalen te bevriezen. Had het College dat niet toen al kunnen aangeven? Want maatwerk is dus wel mogelijk, en dat juichen we overigens toe.

In januari dit jaar kreeg de Scouting een bericht van de gemeente dat tot een kostendekkende huurprijs moet worden gekomen. Tussentijds is geen enkel overleg met de scouting geweest totdat zij op 3 november een brief kregen waarin staat dat hun huurprijs naar bijna 4500 per jaar gaat. Een buitenproportionele verhoging! Een verviervoudiging van de huurprijs! Dat is toch onacceptabel voorzitter, voor een jeugdvereniging!! En we willen toch alleen maar het goede voor onze Zwolse jeugd? Dan kunnen we toch de scouting niet de nek omdraaien? Waar moeten zij in vredesnaam het geld vandaan halen?

En een andere kwestie voorzitter, misschien klein bier, maar onze inwoners raakt het wel degelijk. We horen verontrustende geluiden over het tekort aan Galerijgraven in Zwolle. Er zijn er maar 90 terwijl bij het ontwerp rekening is gehouden met 360 graven en er is een wachtlijst.

Dat is vreselijk voor de mensen wiens laatste wens het is op deze wijze begraven te worden. Deelt het College deze mening? Hoe moet dit nu verder? Dit kan toch zo niet?

Tenslotte

Voorzitter, we zien echt de inzet van het College en we weten hoe hard het werken is in een College. En absoluut gebeuren er ook goede dingen, dat moet en mag gezegd worden.

Zwolle verdient beter

Voorzitter, Zwolle is niet zomaar een plek op de kaart. Het is ons thuis, het is waar we leven, werken, opgroeien, zorgen, lachen en huilen en leven.

Waar we de historie van onze stad willen zien en beleven. De kwaliteiten van onze stad kunnen koesteren en gewoon genieten van het feit dat je in zo'n prachtige stad woont. Want

Zwolle is de stad van ons hart en we willen nergens anders wonen!

Voorzitter, in tegenstelling tot vorige jaren, dienen wij, als zelfbenoemd motiekanon, dit jaar geen moties in.

Waarschijnlijk bent u daar blij mee voorzitter, we hebben u immers weleens horen zeggen: “dit is de zoveelste motie waar alleen Swollwacht voor is”,

Vandaag geen moties en geen amendementen.

Ons Verkiezingsprogramma dat wij komende week presenteren, is een supermotie! Een superamendement!

Een appreciatie van het College is niet nodig en de Raad hoeft er ook niet over te stemmen.

Dat mag de kiezer doen op 18 maart 2026!

Voorzitter, dank u wel.